

โครงการอาชีพ อาหารชายฝั่ง

เด็กหญิงอิสราพร แดงงาม

เด็กหญิงกมลวรรณ คำแก้ว

เด็กชายเสฏฐวุฒิ ศรีพิชัย

โรงเรียนวัดประเจียด

ตำบลสนามชัย อำเภอสติงพระ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1

ชื่อโครงการ	อาหารชายฝั่ง
ผู้ศึกษา	เด็กหญิงอิสราพร แดงงาม เด็กหญิงกมลวรรณ คำแก้ว เด็กชายเสกฐวุฒิ ศรีพิชัย
ชั้น	ประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียน	วัดประเจียด ตำบลสนามชัย อำเภอสติงพระ จังหวัดสงขลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1
ปีการศึกษา	2551
ครูที่ปรึกษา	นางสาวภัทราวรรณ ทองอยู่

บทคัดย่อ

โครงการอาชีพ เรื่อง อาหารชายฝั่ง เป็นการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพหาหอยเสียบขาย โดยศึกษาวิธีการหาหอยเสียบ และวิธีการนำหอยเสียบมาประกอบอาหาร ผลการศึกษาพบว่า วิธีการหาหอยเสียบที่นิยมมีด้วยกัน 2 วิธีการ คือ วิธีแบบกดเท้าเพื่อดูรู และวิธีการส่ายเท้า การหาหอยเสียบแบบกดเท้าเพื่อดูรูทำให้ได้หอยเสียบมากกว่าการหาหอยเสียบแบบส่ายเท้า การหาหอยเสียบตอนบ่ายจะได้หอยเสียบมากกว่าหาตอนเช้าโดยเฉพาะเวลา 15.00 น. ภูมิประเทศที่สามารถหาหอยเสียบได้มากคือลักษณะภูมิประเทศที่มีชายหาดกว้าง ภายในระยะทางไปกลับ 100 เมตร ในเวลา 30 นาที 30 ตัว ในกรณีที่เป็นมือสมัครเล่น แต่ถ้าเป็นมืออาชีพจะหาได้ 60 ตัว เวลาหาหอยเสียบจะพบหอยเล็บควายด้วยจึงเรียกหอยเล็บควายรวมกันไปกับหอยเสียบ ทั้งนี้หอยเสียบกับหอยเล็บควายแตกต่างกัน คือหอยเสียบมีขนาดเล็ก เปลือกบาง ไม่มีลวดลาย ผิวเปลือกเรียบ มีปุ่มแหลม หอยเล็บควายมีขนาดใหญ่ เปลือกแข็ง มีลวดลาย ผิวเปลือกสาก ไม่มีปุ่มแหลม การแช่หอยเสียบในน้ำทะเลเป็นเวลา 1 คืน จะทำให้คายทรายได้ดีที่สุดแต่อย่าแช่เกิน 1 คืน เพราะหอยจะเหม็น การนำหอยเสียบมาทำอาหารโดยการดองเกลือเป็นที่นิยมมากที่สุด เพราะไม่เหม็นและเก็บไว้ได้นาน วิธีการดองเกลือมีขั้นตอน คือ แช่หอยเสียบในน้ำทะเล 1 คืน เพื่อให้หอยเสียบคายทราย ผึ่งลมให้สะเด็ดน้ำ นำหอยเสียบมาคลุกเกลือเม็ดโดยใช้หอยเสียบ 30 ตัว ต่อเกลือ 1 หยิบมือ หมักหอยเสียบไว้ 1 คืน ตากแดด 1 แดด บรรจุถุงน้ำไปขาย หอยเสียบ 30 ตัว ขายถุงละ 10 บาท แต่ส่วนใหญ่เมื่อหาหอยเสียบได้แล้วจะนิยมขายส่งเป็นกิโล กิโลละ 50 บาท มืออาชีพหาได้วันละ 2 กิโล คิดเป็นเงิน 100 บาท

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

หอยเสียบเป็นหอยน้ำเค็มชนิดหนึ่งอาศัยอยู่ชายฝั่งทะเลที่เป็นดินทราย ชุมชนริมฝั่งทะเลใช้เป็นอาหารมาตั้งแต่โบราณ หอยเสียบเป็นอาหารใกล้ตัวสำหรับผู้ที่อยู่ริมฝั่งทะเล เพราะสามารถลงทะเลไปเก็บหามาได้โดยไม่ต้องใช้เครื่องมือที่ซับซ้อน สามารถเก็บมาประกอบอาหารได้ทั้งสด และหมักเกลือ หรือดองน้ำปลา ปัจจุบันหอยเสียบชุกชุมมากกว่าเดิม กล่าวคือ ชุกชุมมากกว่าเมื่อสมัย 20 ปีก่อน เหตุผลหนึ่งที่ทำให้หอยเสียบขยายพันธุ์เพิ่มขึ้นเพราะมีการทำนาเกลือริมฝั่งทะเล น้ำเสียจากนาเกลือปล่อยลงทะเลทำให้เศษอาหารจากการเลี้ยงกุ้งถูกปล่อยลงไปด้วย และเศษอาหารดังกล่าวจึงเป็นอาหารอย่างดีของหอยเสียบ ทำให้มีหอยเสียบ และหอยพันธุ์อื่นๆที่อาศัยในแหล่งเดียวกันมีชุกชุมตามไปด้วย เช่น หอยเล็บควาย แต่ก็เกิดปัญหาตามมา คือ ไม่สามารถเก็บถนอมหอยเสียบไว้เป็นอาหารได้นานๆดังแต่ก่อน เพราะหอยเสียบจะเน่าเสียในระยะเวลาอันสั้นเพียง 3-4 วันเท่านั้น จากเดิมที่เคยเก็บไว้ได้นานถึง 1-2 เดือน

ผู้ศึกษาโครงการนี้มีภูมิลำเนาอยู่ตำบลกระดังงาและตำบลสนามชัย ซึ่งติดกับชายฝั่งทะเลอ่าวไทย รู้จักหอยเสียบและหาหอยเสียบเป็นมาตั้งแต่จำความได้ วิธีการหาหอยเสียบของแต่ละคนจะแตกต่างกัน ช่วงเวลาในการหาหอยเสียบมีผลทำให้ได้หอยเสียบมากบ้างน้อยบ้าง ส่วนใหญ่นิยมหากันเดือนเมษายนเพราะเป็นหน้าร้อน บริเวณภูมิประเทศที่หาหอยเสียบมีผลให้ได้หอยเสียบมากบ้างน้อยบ้าง ขณะหาหอยเสียบบางทีจะได้หอยเล็บควายมาด้วย บางครั้งจึงเรียกหอยเล็บควายปนกันไปกับหอยเสียบ เมื่อได้หอยเสียบมาแล้วส่วนใหญ่จะแช่น้ำทะเลไว้ 1 คืน เพื่อให้หอยเสียบคายทรายแล้วนำมาหมักเกลือรอนหอยเสียบสุกแล้วนำมารับประทาน

วัตถุประสงค์

1. วิธีการหาหอยเสียบแบบกดเท้าเพื่อคุรุหรือแบบให้เท้าส่ายแบบไหนทำให้ได้หอยเสียบมากกว่า
2. การหาหอยเสียบในตอนเช้าหรือการหาหอยเสียบในตอนบ่ายเวลาใดทำให้ได้หอยเสียบมากกว่า
3. ภูมิประเทศชายฝั่งแบบใดจึงจะพบหอยเสียบมากกว่า
4. ภายในระยะทางไปกลับ 100 เมตร ในเวลา 30 นาที จะพบหอยเสียบกี่ตัว
5. หอยเสียบและหอยเล็บควายต่างกันอย่างไร
6. วิธีการใดที่ทำให้หอยเสียบคายทรายได้ดีที่สุด

7. การนำหอยเสียบมาทำอาหารแบบใดเป็นที่นิยมมากกว่า

ขอบเขตการศึกษา

1. สถานที่ ฟังทะเลอ่าวไทย
2. ระยะเวลา วันเสาร์อาทิตย์ตอนบ่ายเวลาแดดออกและหอยขึ้น

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ชื่อสามัญ หอยเสียบ

ชื่อสามัญภาษาอังกฤษ WEDGE SHALL หรือ BEAN CLAM

ชื่อวิทยาศาสตร์ Donax faba

ชื่อวงศ์ Donacidae

หอยเสียบเป็นหอยสองกาบขนาดเล็ก เปลือกบาง มีความยาวประมาณ 1.8 เซนติเมตร เมื่อมองด้านข้างมีลักษณะคล้ายพัด พื้นผิวเปลือกมีสีสันแตกต่างกัน ได้แก่ สีครีม สีเทา น้ำตาลแดงขาว หรือมีลายพาดในแนวรัศมี หอยเสียบอาศัยอยู่ตามพื้นทรายในเขตน้ำขึ้นน้ำลง เคลื่อนที่โดยใช้เท้ายึดและหดดึงตัวไปตามพื้นทรายใช้ชุดทรายฝังตัวอยู่ เมื่อน้ำทะเลท่วมขึ้นมาถึงบริเวณที่อยู่ก็อำพรางกินแพลงก์ตอน และอินทรีย์ที่เน่าเปื่อยที่ลอยมาตามน้ำเป็นอาหาร พบมาในบริเวณชายหาดฝั่งอ่าวไทย ชาวบ้านนิยมนำมาดองกับน้ำปลา แล้วนำไปประกอบอาหารบริโภค

http://www.scitour.most.go.th/index.php?option=com_content&task=view&id...9/9/2551

หอยเสียบ

ลักษณะทั่วไป

เป็นหอยทะเลที่มีเปลือกแข็ง รูปทรงคล้ายสามเหลี่ยมซึ่งมีมุมโค้งมน บนเปลือกมีเส้นแสดงการเจริญตามความยาวของลำตัว ส่วนมากมักมีสีเหลืองอ่อนเป็นพื้น และมีน้ำตาลคาดเป็นเส้นหรือเป็นแถบกระจายอยู่ทั่วไป แต่ละตัวจะมีลวดลายสีสันแตกต่างกันไปตามแหล่งที่อยู่อาศัย

ถิ่นอาศัย

ฝังตัวอยู่ในทราย ตามบริเวณที่มีน้ำขึ้นน้ำลง พบทั่วไปตามชายหาด

อาหาร

กินอินทรีย์วัตถุที่เน่าเปื่อย

ขนาด

ความสูงประมาณ 1.5-4 เซนติเมตร

ประโยชน์

นำมาดองเค็ม เนื้อใช้ปรุงอาหารได้

http://guru.sanook.com/dictionary/dict_fish/%E0%B8%AB%E0%B8%AD%E0...9/9/2551

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

1 วิธีการหาหอยเสียบแบบกดเท้าดูหรือแบบให้เท้าส่ายแบบไหนทำให้ได้หอยเสียบมากกว่า

วิธีการศึกษา

ภายในเวลา 5 นาที แข่งกันหาหอยเสียบแบบกดเท้าเพื่อดูและแบบส่ายเท้า

การหาหอยเสียบแบบกดเท้าเพื่อดู

การหาหอยเสียบแบบส่ายเท้า

ผลการศึกษา

การหาหอยเสียบแบบกดเท้าเพื่อถูทำให้ได้หอยเสียบมากกว่าการหาหอยเสียบแบบส่ายเท้า

2 การหาหอยเสียบในตอนเช้าหรือการหาหอยเสียบในตอนบ่ายเวลาใดทำให้ได้หอยเสียบมากกว่า

วิธีการศึกษา

หาหอยเสียบตอนเช้าเวลา 9.00 น-9.30 น และหาหอยเสียบตอนบ่ายเวลา 15.00 น- 15.30 น

การหาหอยเสียบตอนเช้าและตอนบ่าย

การหาหอยเลียนแบบสายเท้าตอนเช้าและตอนบ่าย

ผลการศึกษา

การหาหอยเลียนแบบตอนบ่ายจะได้หอยเลียนมากกว่าหาตอนเช้า

3 ภูมิภาคชายฝั่งแบบใดจึงจะพบหอยเสียบมากกว่า

วิธีการศึกษา

หาหอยเสียบในสถานที่แตกต่างกัน

1. บ้านดอนแย้ ลักษณะภูมิประเทศมีชายหาดกว้าง มีเรือประมงขนาดเล็กมาเทียบท่าเพื่อออกหาปลาและเข้าฝั่ง

2. สนามกีฬา ลักษณะภูมิประเทศมีชายหาดไม่กว้างมากนักและสูงชัน

3. สะพานปลา ลักษณะภูมิประเทศมีชายหาดแคบ สูงชัน มีสะพานปลาทอดลงไปในทะเล มีเรือประมงขนาดกลางมาเทียบท่าเพื่อออกหาปลาและเข้าฝั่ง

หอยเสียบที่ได้จากบ้านดอนแย้

หอยเสียบที่ได้จากสนามกีฬา

หอยเสียบที่ได้จากสะพานปลา

ผลการศึกษาพบว่า

หอยเสียบที่ได้จากบ้านคอนแอมมีจำนวนมากว่าที่ได้จากสนามกีฬาและสะพานปลา จึงสรุปได้ว่าภูมิภาคที่สามารถหาหอยเสียบได้มากคือลักษณะภูมิภาคมีชายหาดกว้าง

4. ภายในระยะทางไปกลับ 100 เมตร ในเวลา 30 นาที จะพบหอยเสียบกี่ตัว
วิธีการศึกษา

วัดระยะทาง 100 เมตร แล้วหาหอยเสียบไปและกลับใช้เวลาหา 30 นาที

หอยเสียบที่หาได้ภายในระยะทางไปกลับ 100 เมตร ในเวลา 30 นาที
ผลการศึกษา
ได้หอยเสียบ 30 ตัว

5. หอยเดียวกับหอยเล็บควายต่างกันอย่างไร

วิธีการศึกษา

สังเกตสี รูปร่าง และขนาดของหอยเดียวกับและหอยเล็บควาย

หอยเล็บควาย

หอยเสียบ

ผลการศึกษา

หอยเสียบ

1. ขนาดเล็ก
2. เปลือกบาง
3. ไม่มีลวดลาย
4. ผิวเปลือกเรียบ
5. มีปุ่มแหลม

หอยเล็บควาย

1. ขนาดใหญ่
2. เปลือกแข็ง
3. มีลวดลาย
4. ผิวเปลือกสาก
5. ไม่มีปุ่มแหลม

6. วิธีการใดที่ทำให้หอยเสียบคายทรายได้ดีที่สุด

วิธีการศึกษา

1. แห่หอยเสียบในน้ำทะเลผสมน้ำส้มสายชู
2. แห่หอยเสียบในน้ำทะเลผสมเกลือผง
3. แห่หอยเสียบในน้ำทะเลผสมน้ำตาลทราย
4. แห่หอยเสียบในน้ำทะเลผสมใบคึกคักทะเล
5. แห่หอยเสียบในน้ำทะเลผสมน้ำจืด
6. แห่หอยเสียบในน้ำทะเลผสมใบคนที
7. แห่หอยเสียบในน้ำทะเล
8. แห่หอยเสียบในน้ำจืด

การทดสอบวิธีการคายทรายของหอยเสียบ

ผลการศึกษา

1. แห่หอยเสียบในน้ำทะเลผสมน้ำส้มสายชู หอยคาย
2. แห่หอยเสียบในน้ำทะเลผสมเกลือผง ได้ผลแต่ไม่ดึนัก

3. แห่หอยเสียบในน้ำทะเลผสมน้ำตาลทราย	ไม่มีผล
4. แห่หอยเสียบในน้ำทะเลผสมใบผักบุ้งทะเล	ไม่มีผล
5. แห่หอยเสียบในน้ำทะเลผสมน้ำจืด	หอยตาย
6. แห่หอยเสียบในน้ำทะเลผสมใบคนที	ไม่มีผล
7. แห่หอยเสียบในน้ำทะเล	ได้ผลดี
8. แห่หอยเสียบในน้ำจืด	หอยตาย
- ดังนั้นเพื่อให้หอยเสียบคายทรายควรแห่หอยเสียบไว้ในน้ำทะเล 1 ถัง

7. การนำหอยเชียบมาทำอาหารแบบใดเป็นที่นิยมมากกว่า
วิธีการศึกษา

1. หอยเชียบคองเกลือ
2. หอยเชียบคองน้ำปลา
3. หอยเชียบแคดเดียว
4. หอยเชียบต้ม
5. หอยเชียบผัดน้ำมันหอย
6. หอยเชียบลวกจิ้มน้ำจิ้ม

หอยเชียบคองเกลือ
หอยเชียบคองน้ำปลา

หอยเตี๋ยบส้ม

หอยเตี๋ยบแดดเดียว

หอยเสียบผัดน้ำมันหอย
หอยเสียบลวกจิ้มน้ำจิ้ม

ผลการศึกษา

การนำหอยเสียบมาทำอาหาร โดยการดองเกลือเป็นที่นิยมมากที่สุด

บทที่ 4

ผลการศึกษา

1. วิธีการหาหอยเสียบแบบกดเท้าเพื่อควรรูหรือแบบใช้เท้าสายแบบไหนทำให้ได้หอยเสียบมากกว่า

คำตอบ การหาหอยเสียบแบบกดเท้าเพื่อควรรูทำให้ได้หอยเสียบมากกว่าการหาหอยเสียบแบบใช้เท้าสาย

2. การหาหอยเสียบในตอนเช้าหรือการหาหอยเสียบในตอนบ่ายเวลาใดทำให้ได้หอยเสียบมากกว่า

คำตอบ การหาหอยเสียบตอนบ่ายจะได้หอยเสียบมากกว่าหาตอนเช้า

3. ภูมิภาคชายฝั่งแบบใดจึงจะพบหอยเสียบมากกว่า

คำตอบ ภูมิภาคที่สามารถหาหอยเสียบได้มากคือลักษณะภูมิประเทศมีชายหาดกว้าง

4. ภายในระยะทางไปกลับ 100 เมตร ในเวลา 30 นาที จะพบหอยเสียบกี่ตัว

คำตอบ ได้หอยเสียบ 30 ตัว

5. หอยเสียบกับหอยเล็บควายต่างกันอย่างไร

คำตอบ หอยเสียบมีขนาดเล็ก เปลือกบาง ไม่มีลวดลาย ผิวเปลือกเรียบ มีปุ่มแหลม หอยเล็บควายมีขนาดใหญ่ เปลือกแข็ง มีลวดลาย ผิวเปลือกสาก ไม่มีปุ่มแหลม

6. วิธีการใดที่ทำให้หอยเสียบทรายได้ดีที่สุด

คำตอบ แฉ่หอยเสียบในน้ำทะเลเป็นเวลา 1 คืน

7. การนำหอยเสียบมาทำอาหารแบบใดเป็นที่นิยมมากกว่า

คำตอบ การนำหอยเสียบมาทำอาหารโดยการดองเกลือเป็นที่นิยมมากที่สุด

บทที่ 5

การอภิปรายผล

สรุปผลการศึกษา

1. น้ำทะเลขึ้น ไม่มีหอยเสียบ
2. คลื่นแรง ไม่มีหอยเสียบ
3. ชายหาดเรียบไม่มีเศษกรวดหอย มีหอยเสียบ
4. หาหอยเสียบตอนบ่ายได้มากกว่าตอนเช้า
5. หาหอยเสียบตอนแดดออกได้มากกว่าตอนแดดไม่ออก
6. การหาหอยเสียบแบบกดเท้าเพื่อดูทำให้ได้หอยเสียบมากกว่าการหาหอยเสียบแบบส่ายเท้า
7. ภูมิภาคที่สามารถหาหอยเสียบได้มากคือลักษณะภูมิประเทศมีชายหาดกว้าง
8. หาหอยเสียบภายในระยะทางไปกลับ 100 เมตร ในเวลา 30 นาที มีอหิพิหาได้ 30 ตัว มีอหิพิหาได้ 60 ตัว
9. ลักษณะหอยเสียบ คือ ขนาดเล็ก เปลือกบาง ไม่มีลวดลาย ผิวเปลือกเรียบ มีปุ่มแหลม ลักษณะหอยเสียบควาย คือ ขนาดใหญ่ เปลือกแข็ง มีลวดลาย ผิวเปลือกสาก ไม่มีปุ่มแหลม
10. การแช่หอยเสียบเพื่อดูการคายทรายพบว่า แช่หอยเสียบในน้ำทะเลผสมน้ำส้มสายชู หอยคาย แช่หอยเสียบในน้ำทะเลผสมเกลือผงได้ผลแต่ไม่คืนก แช่หอยเสียบในน้ำทะเลผสมน้ำตาล ทรายไม่มีผล แช่หอยเสียบในน้ำทะเลผสมใบผักบุ้งทะเลไม่มีผล แช่หอยเสียบในน้ำทะเลผสมน้ำจืด หอยคาย แช่หอยเสียบในน้ำทะเลผสมใบคนที่ไม่มีผล แช่หอยเสียบในน้ำทะเลได้ผลดี แช่หอยเสียบในน้ำจืดหอยคาย ดังนั้นเพื่อให้หอยเสียบทรายควรแช่หอยเสียบไว้ในน้ำทะเล 1 คืบ
11. การนำหอยเสียบมาทำอาหารมีหลายวิธี เช่น หอยเสียบคองเกลือ หอยเสียบคองน้ำปลา หอยเสียบแดดเดียว หอยเสียบส้ม หอยเสียบผัดน้ำมันหอย หอยเสียบลวกจิ้ม น้ำจิ้ม การนำหอยเสียบมาทำอาหารโดยการคองเกลือหรือหมักเกลือเป็นที่นิยมมากที่สุดเพราะหอยเสียบไม่เหม็นและสามารถเก็บไว้ได้นาน
12. วิธีการคองเกลือ มีขั้นตอน คือ หาหอยเสียบ แช่หอยเสียบในน้ำทะเล 1 คืบ เพื่อให้หอยเสียบคายทราย ผึ่งลมให้สะเด็ดน้ำ นำหอยเสียบมาคลุกเกลือเม็ดโดยใช้หอยเสียบ 30 ตัว ต่อเกลือ 1 หยิบมือ หมักหอยเสียบไว้ 1 คืบ ตากแดด 1 แดด บรรจุถุงนำไปขาย หอยเสียบ 30 ตัว ขายถุงละ 10 บาท
13. ส่วนใหญ่เมื่อหาหอยเสียบได้แล้วจะนิยมขายส่งเป็นกิโล กิโลละ 50 บาท มีอหิพิหาได้ วันละ 2 กิโล คิดเป็นเงิน 100 บาท

ข้อเสนอแนะ

ควรศึกษาวิธีการหาหอยเสียบให้ได้มากๆ เช่น การใช้ตะแกรงลวดดักหอยเสียบเพื่อทุ่นแรงจากการหาโดยวิธีการแบบกดเท้าเพื่อดูรูหรือวิธีการส่ายเท้า เพราะต้องเดินก้มทำให้เมื่อยหลัง

